

Cleopatra Mihăilescu

Tudora Pițilă

COMUNICARE în limba română

Manual pentru clasa a II-a

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

Unitatea tematică 1 – Școala și cartea, doi prieteni adevărați

1. Actualizarea cunoștințelor din clasa I

Text suport: *Ziua când toți au șapte ani*, după Octav Pancu-Iași 10

2. Textul. Titlul. Autorul. Alineatele • A se prezenta sau a prezenta pe cineva • Dialogul. Salutul • Alfabetul. Literele mari și mici de mână. Grupurile de litere

Text suport: *Luchi*, după Otilia Cazimir..... 12

3. Cartea. Cuprinsul cărții • Introducerea cuvintelor noi în vocabularul propriu • Dialogul. Inițierea, menținerea și încheierea unui dialog • Așezarea în pagină a textului scris. Scrierea pe liniatură tip II • Copierea • Cartea clasei

Text suport: *Cartea de piatră*, după Vladimir Colin..... 16

RECAPITULARE – În căutarea comorii 20

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 21

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare 22

Unitatea tematică 2 – Toamna, doamnă ruginie

1. Textul literar. Textul narativ • Reguli ale discursului oral. Ascultarea și respectarea opiniei celuilalt vorbitor • Scrierea cuvintelor cu *î* și *â* • TranscriereaText suport: *Ciuboșelele Ogarului*, după Călin Gruia 242. Textul narativ. Recunoașterea personajelor • Forme ale discursului oral. Descrierea unui personaj. Scrierea corectă a cuvintelor *într-o/într-un*Text suport: *Cioc! Cioc! Cioc!*, după Emil Gîrleanu 28

RECAPITULARE – Călător în Țara Poveștilor..... 32

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 33

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare 34

Unitatea tematică 3 – Familia, leagănul copilăriei

1. Textul liric. Poezia. Strofa. Versul • Povestirea unor întâmplări trăite sau observate • Așezarea în pagina caietului a textului scris în versuri

Text suport: *Mama* (fragment), după Panait Cerna..... 36

2. Textul liric. Poezii despre universul copilăriei • Dialoguri despre familie și locuință • Descrierea unei persoane • Scrierea imaginativă după un șir de imagini

Text suport: *Bunica*, de Ștefan Octavian Iosif..... 40

RECAPITULARE – Noi și cuibul părintesc 44

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 45

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.... 46

Unitatea tematică 4 – Vin sărbătorile!

1. Povestirea orală a unui fragment de text • Propoziția/Enunțul. Intonarea propozițiilor • Semnul exclamării. Scrierea corectă a cuvintelor cu *m* înainte de *p* sau *b*

Text suport: *Vreau să trăiesc printre stele*, după Victor Eftimiu..... 48

2. Intonarea propozițiilor • Formularea răspunsurilor la întrebări • Scrierea funcțională. Felicitarea • Cuvinte cu înțeles asemănător

Text suport: *Colindătorii* (fragment), de George Coșbuc 52

RECAPITULARE – La colindat 56

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 57

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.... 58

Unitatea tematică 5 – Farmecul iernii

1. Povestirea orală a unui text • Povestirea unor întâmplări observate • Reguli ale discursului oral. Pronunția clară și corectă • Virgula

Text suport: *Iarna*, după Mihail Sadoveanu..... 60

2. Textul nonliterar • Descrierea unui fenomen • Cuvântul. Silaba • Scrierea corectă a cuvintelor *sa/s-a* • Scrierea imaginativă după o ilustrație

Text suport: *Fiecare fulg de zăpadă e unic*, după Justin Pollard 64

RECAPITULARE – Crăiasa Zăpezii 68

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 69

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.... 70

Unitatea tematică 6 – Învățăm să ne comportăm!

1. Dialogul în situații concrete • Formularea de întrebări și răspunsuri • Povestirea orală a unui text citit • A cere și a da informații • Două puncte

Text suport: *Ce băiat!*, după Octavian Pancu-Iași 72

2. Repovestirea unei întâmplări citite • Scrierea pe liniatură dictando • Cuvinte cu înțeles opus

Text suport: *Cel mai bun prieten*, după Victor Sivetidis 76

RECAPITULARE – Despre prietenie 80

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 81

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.... 82

Unitatea tematică 7 – Călător pe aripile imaginației

LBRIS

We know
books

1. A formula o idee • A identifica un obiect/un loc/o persoană • Despărțirea în silabe la capăt de rând • Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit

Text suport: *Aventurile lui Habarnam*, după Nikolai Nosov 84

2. Acordul în număr și gen • Scrierea corectă a cuvintelor *dintr-o/dintr-un* • Scrierea imaginativă a unui text după benzi desenate

Text suport: *Vrăjitorul din OZ*, după Lyman Frank Baum 88

RECAPITULARE – Hoinărind prin Țara Minunilor 92

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 93

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare 94

Unitatea tematică 8 – Bun venit, primăvară!

1. Sunetele limbii române. Vocale și consoane • Scrierea cuvintelor care conțin grupurile de sunete *oa, ea, ia, ie, ua, uă*

Text suport: *Cuibul de păsărele*, după Cezar Petrescu 96

2. Scrierea corectă a cuvintelor *sau/s-au* • Scrierea imaginativă a unui text pe baza unui șir de întrebări

Text suport: *Buburuza*, după Eugen Jianu 100

RECAPITULARE – File din cartea naturii 104

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 105

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare .. 106

Unitatea tematică 9 – Copilăria, cea mai frumoasă vârstă

1. Scrierea funcțională. Biletul. Tipuri de bilete • Scrierea cuvintelor care conțin litera *x*

Text suport: *Cheile*, după Tudor Arghezi 108

2. Textul informativ • Scrierea funcțională. Afișul

Text suport: *Întâlnire în lumea cărților* 112

RECAPITULARE – Către vacanță! 114

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 115

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.. 116

RECAPITULARE FINALĂ..... 117

EVALUARE FINALĂ (1)..... 119

EVALUARE FINALĂ (2)..... 120

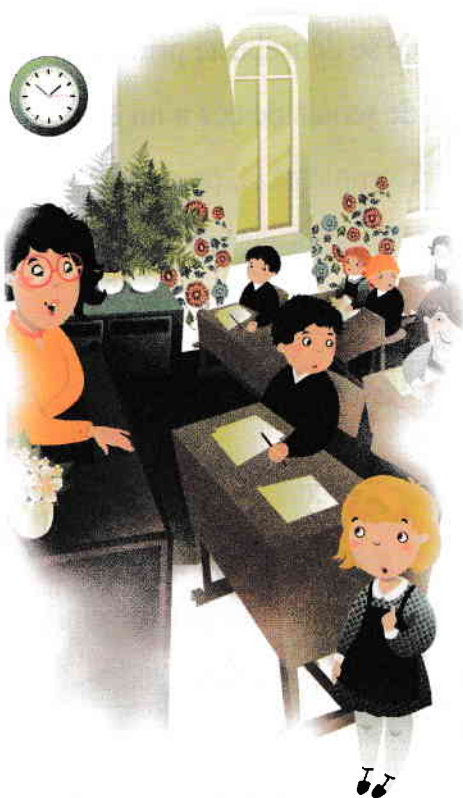
Mic dicționar 121

Lista lecturilor suplimentare recomandate..... 122

Lectură suplimentară..... 123

LUCHI

după Otilia Cazimir

Clopoțelul a început să sune speriat.

Intrăm în clasă. **Pupitrul** e înalt. Mă ridic pe coate și abia izbutesc să mă așez. E așa de liniște...

— Casian Alexandra!

E numele meu. Știu. Dar nu răspund. Pe mine toată lumea mă strigă Luchi...

Doamna se uită la mine și râde.

— Cu tine vorbesc, fetiță... Cum te cheamă?

Am uitat că banca e înaltă și cad de sus, bocănind, în picioare.

Simt în jurul meu râsul stăpânit al clasei.

— Cum îți zice acasă? **stăruie** doamna.

— Luchi, ca la căței! sare una dintre colege.

— Nu e adevărat! Mama îmi spune Casian Alexandra!
răspund repede.

Luchi nu mai este nicăieri. În locul ei e o școlăriță cuminte.

VOCABULAR

- **pupitru:** bancă de școală
- **izbutesc:** reușesc
- **stăruie:** insistă

NU UITĂM!

- Pronunțăm clar și corect cuvintele.
- Citim cu intonație enunțurile.
- Facem pauze mici între cuvinte și mai mari între enunțuri.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citiți în lanț, fiecare elev câte un enunț.
3. Citiți pe roluri.
4. Citește, din text, enunțurile în care fetița explică de ce nu a răspuns când i s-a strigat numele.
5. Amintește-ți din ce este alcătuit textul citit.

6. Precizează:

- titlul textului;
- autorul textului.

7. Observă, apoi indică:

- unde este așezat titlul față de text;
- unde este scris numele autorului în raport cu titlul și cu textul.

RĂSPUND!

1. Unde se petrece întâmplarea?

2. De ce nu răspunde fetița atunci când învățătoarea îi rostește numele?

3. Ce crezi că s-a întâmplat cu Luchi?

EXERSEZ!

1. Formulează câte o propoziție, folosind cuvintele explicate la vocabular.

2. Transcrie ultimul alineat al textului.

3. Precizează unde și când se petrece întâmplarea.

4. Stabilește dacă enunțurile următoare sunt adevărate sau false:

- Este prima zi de școală.
- Fetița se numește Casian Alexandra.
- Ea răspunde când își aude numele.
- Mama îi spune fetiței Alex.
- Luchi a fugit din clasă.

5. Scrie un enunț despre prima zi de școală din viața ta.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Realizați o scenetă, pornind de la textul citit, utilizând mimica și gestică potrivită.

ȘTIM!

Textul este o înșiruire de enunțuri legate prin înțele.

Orice text are un **titlu**.

Textele sunt scrise de **autori**.

Un text conține mai multe **alineate**, adică rânduri scrise mai retras spre dreapta, marcând trecerea la o altă idee.

JURNAL DE LECTURĂ

- Caută volumul *A murit Luchi*, de Otilia Cazimir și citește textul integral.
- Transcrie, în jurnal, fragmentul care o înfățișează pe Luchi.

ȘTIM!

- Oamenii comunică oral sau în scris, transmițând informații.
- Convorbirea dintre două sau mai multe persoane se numește dialog.
- În scris, dialogul este marcat prin folosirea liniei de dialog.

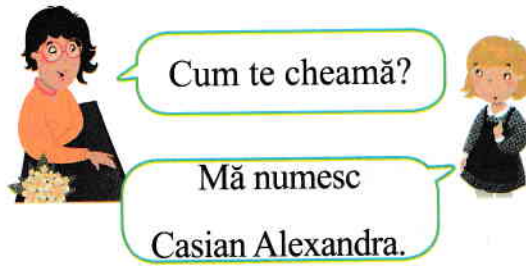
REȚINEM!

Când mă prezint sau prezint o persoană, precizez numele și prenumele.

În anumite situații, este necesar să menționez vârsta și ocupația.

DESCOPERIM!

1. Observați dialogul personajelor din imagine.

Răspundeți oral la întrebări.

- Ce o întreabă învățătoarea pe fetiță?
- Ce îi răspunde fetița?

2. Completați dialogurile cu replici potrivite. Exersați dialogurile în perechi, corectându-vă exprimarea și intonația.

APLIC!

1. **JOC DE ROL:** Imaginează-ți că faci cunoștință cu o persoană. Prezintă-te!
2. Fă-i colegului/colegei de bancă o prezentare în fața clasei, ținând cont de următoarele informații: nume și prenume, vârstă, pasiuni.

ACTIVITATE PRACTICĂ

- Realizează o etichetă după modelul alăturat. Utilizează eticheta pentru personalizarea manualului sau a caietului tău.

NUME: _____
CLASA: _____
MANUAL/CAIET PENTRU: _____

CE PĂRERE AI?

A procedat corect fetița care a intervenit în dialogul dintre învățătoare și Luchi? Explică părerea ta.

LUCRĂM ÎN PERECHI!

1. Denumiți obiectele și ființele din imaginea alăturată textului de la pagina 12.

- Pronunțați corect fiecare cuvânt. Corectați eventualele greșeli de pronunție ale colegilor.

- Precizați sunetul inițial al fiecărui cuvânt.

- Numiți sunetele pe care le auziți în pronunția fiecărui cuvânt.

2. Enumerați literele alfabetului limbii române.

3. Selectați, din text, cuvintele care conțin unul dintre grupurile de litere **ce, ci, che, chi, ge, gi, ghe, ghi**.

EXERSEZ!

1. Selectează, din text, câte un cuvânt care:

- să înceapă cu litera **t**;
- să se sfârșească cu litera **c**;
- să conțină litera **u**;
- să fie scris din șapte litere.

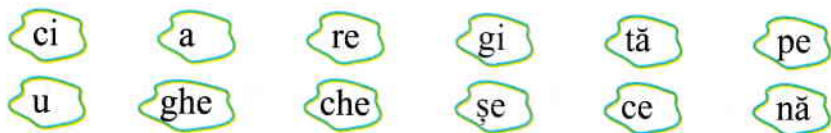
2. Transcrie, din text, enunțul în care se precizează numele fetei.

- Scrie cuvintele din enunț în ordine alfabetică.

3. Completează cuvintele cu unul dintre grupurile de litere **ce, ci, che, chi, ge, gi, ghe, ghi**.

ja_tă _veci _rcel _brit
 pi_or în_țată _rafă în_r

4. **JOCUL SILABELOR.** Potrivește silabele, pentru a obține cuvinte.

5. Scrie alfabetul limbii române, folosind litere de mână, mari și mici.

REȚINEM!

Totalitatea literelor unei limbi, scrise într-o anumită ordine, se numește alfabet.

Alfabetul limbii române

aA	ăĂ	âÂ	bB
cC	dD	eE	fF
gG	hH	iI	îÎ
jJ	kK	lL	mM
nN	oO	pP	qQ
rR	sS	șȘ	tT
țȚ	uU	vV	wW
xX	yY	zZ	

ȘTIM!

În limba română există și sunete redade, în scris, prin grupuri de litere.

SCRIEM FRUMOS!

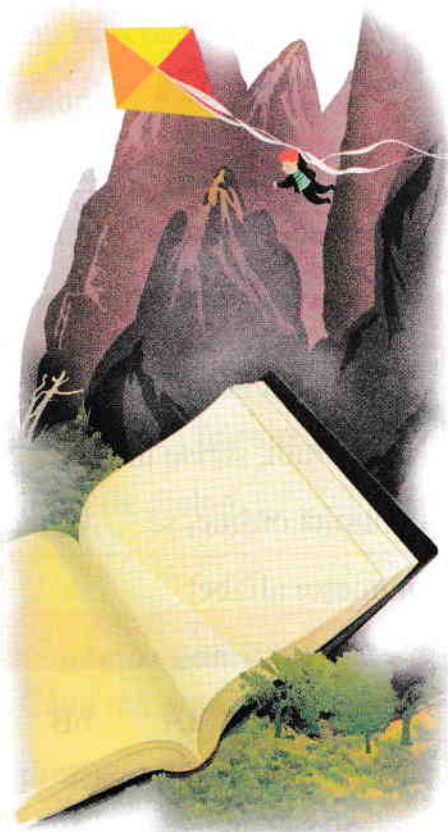
Vorba dulce mult aduce.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Formulați propoziții în care fiecare cuvânt să aibă aceeași literă inițială.

CARTEA DE PIATRĂ

după Vladimir Colin

Un băiat a făcut odată un zmeu de hârtie mare cât casa.

Se prinse de coada lui și zmeul îl purtă printre nori, peste mări și țări. Ajunseră pe un vârf de munte.

Deodată, un tunet **despică** muntele și, din adâncul lui, ieși mare și greoaie o carte de piatră. Era Cartea Pământului, iar filele ei erau cât muntele. Copertele **se urniră**, descoperind întâia filă. Băiatul încercă să citească prima pagină, dar **slovele** fiind prea mari, nu izbuti.

Atunci zmeul se înalță în **văzduh** și băiatul citi pe nerăsuflăte „Basmelor Omului”.

Apoi zmeul colindă pământul în lung și în lat, iar băiatul spuse tuturor poveștile citite în cartea de piatră.

VOCABULAR

- **despică**: tăie, desfăcu
- **se urniră**: se mișcă, se porniră
- **slove**: litere
- **văzduh**: cer

REȚINEM!

Autorul transmite idei și emoții cu ajutorul întâmplărilor povestite în text.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citește:
 - enunțurile care menționează părțile componente ale unei cărți;
 - alineatul în care se precizează ce citește băiatul în cartea de piatră.
3. Precizează:
 - titlul; • autorul; • numărul de alineate ale textului.
4. Discutați, în perechi, dacă întâmplările povestite de autor sunt reale sau imaginare.
5. Ce dorește autorul să transmită prin intermediul textului?

RĂSPUND!

1. Ce a confecționat băiatul din hârtie?
2. Unde l-a purtat zmeul pe băiat?
3. Ce a ieșit din munte?
4. Ce a citit băiatul în Cartea Pământului?
5. De ce crezi că băiatul a citit pe nerăsuflăte „Basmelor Omului”?

DESCOPERIM!

1. Selectează, din text, cuvintele care denumesc părțile componente ale cărții. Formulează enunțuri cu aceste cuvinte.

• Analizează ilustrația care însoțește textul. Observă componentele cărții.

• Privește imaginile.

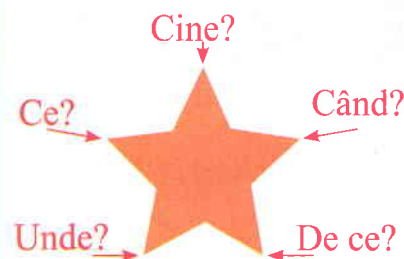

- Ce denumire are fiecare pagină ilustrată?
 - Ce informații oferă fiecare pagină?
 - Ce asemănări există între cele trei pagini? Dar deosebiri?
2. Consultă manualul tău de „Comunicare în limba română”.
- Unde se află cuprinsul în acest manual? Dar în altă carte?
 - La ce pagină se află textul *Mama*, după Panait Cerna?

JOC:

STELUTA ÎNTREBĂRILOR

Formulează și tu câte o întrebare legată de textul citit, care să înceapă cu termenii dați.

ȘTIM!

Componentele cărții sunt:

- copertele;
- cotorul;
- filele.

REȚINEM!

Cuprinsul oferă cititorului informații despre conținutul cărții. În cuprins este specificat numărul paginii la care se regăsește fiecare conținut din carte.

COLȚUL CĂRȚII

Amenajați, în clasă, un colț al cărții, unde să păstrați cărți de poezii, povești, cărți de colorat ș.a.

OBSERVĂM!

- Citiți dialogurile dintre personajele ilustrate.

A.

Bună ziua,
doamna bibliotecară!

Bună ziua, Dana!
Te pot ajuta cu ceva?

B.

Aș dori să împrumut cartea „Matilda”, de Roald Dahl.

Imediat. Este despre o fetiță
căreia îi plăcea să citească.

REȚINEM!

În timpul unui dialog, este recomandat ca **vorbitorul** să comunice clar și corect, iar **ascultătorul** să urmărească atent **mesajul** transmis. Persoanele care comunică sunt, pe rând, ascultători, apoi vorbitori.

- C.**
- Cartea pare interesantă.
Vă mulțumesc!
- La revedere!
Lectură plăcută!
- Cui i se adresează fetița?
 - Ce formulă utilizează ea?
 - Cum îi răspunde bibliotecara?
 - Ce dorește Dana?
 - Ce informații îi oferă bibliotecara?
 - Ce formule utilizează persoanele pentru încheierea convorbirii?

APLICĂM!

JOC DE ROL: LA LIBRĂRIE

Imaginează-ți că vrei să cumperi o carte. Un coleg joacă rolul librarului. Construiește un dialog cu librarul, ținând cont de:

- modul de adresare;
- corectitudinea și claritatea solicitării;
- salut;
- alte norme de politețe.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

- Confecționați, în grup, cărțile pe diferite teme: plante, animale, povești ș.a.
 - Realizați desene/fotografii potrivite.
 - Redactați, la computerul din clasă, textul care cuprinde informațiile potrivite temei alese.
- Expuneți produsele realizate la *Colțul cărții*.

ACTIVITATE ÎN BIBLIOTECA ȘCOLII

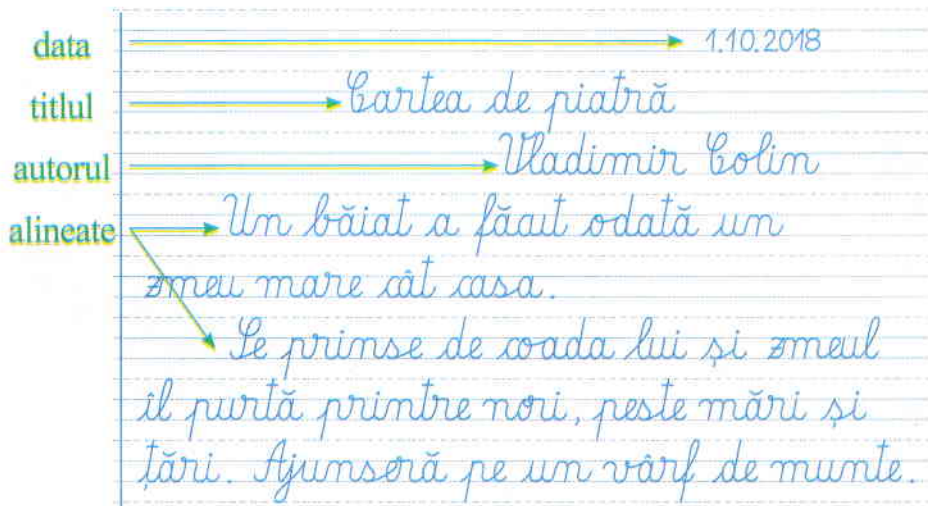
- Vizitați biblioteca școlii.

Observați:

- cum este organizat spațiul pentru cărți/de lectură;
- ce cuprinde o fișă de împrumut;
- unde și cum sunt înregistrate cărțile (după autor, după tematică ș.a.).
- Căutați, în bibliotecă sau la COLȚUL CĂRȚII, o carte despre animale.

DESCOPERIM!

Observă modelul de așezare în pagină, apoi răspunde la întrebări.

- Unde este scrisă data?
- Unde este așezat titlul? Dar numele autorului?
- Cum sunt scrise cuvintele „Un” și „Se” față de celelalte cuvinte din text? De ce?
- Câte alineate are fragmentul de text prezentat?

APLICĂMI!

Copiază, în caiet, fragmentul de text scris de mână. Autoevaluează-ți copierea, după criteriile date, în tabelul următor.

CRITERII	DA	NU	PARTIAL
organizarea în pagină (dată, titlu, autor, alineate)			
respectarea punctuației			
respectarea ortografiei			
aspectul scrisului			

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Selectați, din cărțile citite, proverbe și zicători despre carte. Discutați-le în clasă. Afișați lucrările la *Panoul clasei*.

REȚINEM!

Data se scrie în partea dreaptă a paginii.

Titlul se scrie în mijlocul rândului următor.

Numele autorului se scrie între titlu și text.

Respectăm:

- alineatele din textul tipărit;
- punctuația;
- ortografia (scrierea corectă a) cuvintelor.

Scriem îngrijit, respectând liniatura.

JOC: FURTUNA DE IDEI

• Citește proverbul:

Cartea este o comoară de învățături.

- Scrie două motive care îndreptățesc afirmația.
- Citiți în clasă ce a notat fiecare elev și realizați, pe tablă, un inventar de idei.